

Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddete Karşı

Mücadelede Uzmanlar Grubu

(GREVIO)

Avrupa Konseyi

**Kadına Yönelik Şiddet ve
Aile İçi Şiddetin
Önlenmesi ve Bunlarla
Mücadeleye İlişkin Avrupa
Konseyi Sözleşmesi
(İstanbul Sözleşmesi)
hükümlerinin yürürlüğe
konmasına yönelik yasal
ve diğer tedbirlerle ilgili
anket çalışması**

**11 Mart 2016'da GREVIO tarafından kabul
edilmiştir.**

GREVIO/Inf(2016)1

I. Giriş

Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (bundan böyle “ Sözleşme” olarak anılacaktır) hükümlerinin yürürlüğe konmasına yönelik yasal ve diğer tedbirlerle ilgili raporun hazırlanmasında, Sözleşmenin 68.maddesinin 1.paragrafında da belirtildiği üzere, bu anketin temel alınması taraflardan rica olunur. Aksi belirtilmedikçe, sözü edilen bütün kanun hükümleri Sözleşme maddeleriyle ilgilidir. Soruların anlamıyla ilgili bilgi almak isteyen rapor yazarları, Sözleşme metnine ve Açıklayıcı Rapora başvurmaya çağrılır.

Aksi belirtilmedikçe, bütün veri ve bilgi talepleri, 2014 ve 2015 yılları esas alınarak değerlendirilir¹. Tüm mali veriler avro cinsinden belirtilmelidir. Bu ankette talep edilen tüm idari ve hukuki veriler cinsiyete, yaşa, şiddetin türüne ve yanı sıra failin mağdurla, coğrafi konumla ve sözgelimi engel durumu gibi ilgili görülen diğer faktörlerle ilişkisine göre ayrıştırılmalıdır.

A. Sözleşmenin Genel Esasları

Rapor hazırlıkları boyunca tarafların, I. Kısımda yer alan ve Sözleşmenin II ila VII. Kısımlarında öngörülen tüm maddi hükümler için geçerli esasları oluşturan genel ilkeleri göz önünde bulundurmaları rica olunur.

- Hem kamusal hem de özel alanlarda şiddetten arınmış bir hayat yaşamak, başta kadınlar olmak üzere herkesin temel insan hakkıdır.
- Kadın-erkek eşitliği ilkesine anayasada ve mevzuatın ilgili diğer kısımlarında yer verilmeli ve etkili bir şekilde hayata geçirilmelidir.
- Kadına karşı ayrımcılık, gerektiğinde yaptırımlar uygulamak dâhil yollarla yasaklanmalı ve kadına karşı ayrımcılık içeren kanun ve uygulamalar yürürlükten kaldırılmalıdır.

---

¹ Bilgi ve veri talepleri her zaman anketten önceki iki tam takvim yılı için geçerli olacaktır.

- Sözleşme hiçbir nedenle ayrımcılığa mahal vermeksizin uygulanmalı ve çoklu ayrımcılık olasılığı ve etkileri göz önünde tutulmalıdır.
- Kadınların toplumsal cinsiyete dayalı şiddetten korunması ve bu şiddetin önlenmesi için gerekli özel önlemler, ayrımcılık olarak değerlendirilmez.
- Taraflar, Sözleşmeyi uygularken ve etkisini değerlendirirken toplumsal cinsiyet bakış açısıyla yaklaşmalı ve kadın-erkek eşitliğini ve kadının güçlendirilmesini destekleyici politikalar uygulamalıdır.

B. Sözleşmenin uygulama kapsamı ve başlıca tanımlar

Sözleşmenin, 2. maddesinin 1. bendinde belirtilen kapsamı ışığında, Sözleşme taraflarının sunduğu raporların odağında; kadınları orantısız olarak etkileyen, aile içi şiddet dâhil tüm şiddet türleriyle ilgili alınan tedbirler yer almalıdır. Bu anket çalışmasının başından sonuna kullanılan “kadına yönelik şiddet” terimi, Sözleşmenin V. Bölümünde suç olarak kabul edilen (suç olarak tanımlanmış veya yaptırıma tabi tutulan) kadına yönelik bütün şiddet türlerini karşılar: *Psikolojik şiddet, ısrarlı takip², fiziksel şiddet, tecavüz, zorla evlendirme, kadın sünneti, kürtaja zorlama, zorla kısırlaştırma ve cinsel taciz dâhil olmak üzere cinsel şiddet.* Ayrıca, aile içinde veya ev içinde veyahut da failin mağdurla aynı evde yaşıyor veya yaşamış olması şartı aranmaksızın mevcut veya eski eş veya partnerler arasında vuku bulan fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik şiddet olarak tanımlanan kadına yönelik aile içi (ev içi) şiddete de karşılık gelir. Sözleşmenin amacından yola çıkarak, “kadın” ibaresinin 18 yaş altı kızları da kapsayacak şekilde kullanıldığı taraflara hatırlatılır.

2. maddenin 2. bendinde öngörüldüğü üzere taraflar, Sözleşme hükümlerini aile içi şiddetin tüm mağdurları için uygularken kadın mağdurlara özel özen göstermelidirler.

---

² İsrarlı takip; modern iletişim araçları ve bilgi iletişim teknolojileri de dâhil olmak üzere mevcut her türlü yolla kurulan, istenmeyen iletişimi içerir. (Açıklayıcı rapor, 182.paragraf)

Taraflar, Sözleşmenin bütün silahlı çatışma durumlarında geçerliliğinin sürmesini sağlamak üzere aldıkları tedbirlerle ilgili bilgi sağlamalıdır (Madde 2, para.3).

C. Devletlerin yükümlülükleri ve özen sorumluluğu

Taraflar, bu anketi temel alarak raporlarını hazırlarken, Sözleşme kapsamında yer alan tüm şiddet eylemlerinden kaçınma taahhütlerine özellikle dikkat etmeli ve 5. maddenin gereği olarak, kendi hesabına hareket eden herkesin bu yükümlülüğe uygun davranmasını sağlamalıdır. Bu bağlamda; uluslararası insan hakları hukuku kapsamında devletlerin hem negatif hem de pozitif ödevlerinin olduğu unutulmamalıdır: Devlet görevlileri kanuna saygılı olmalı ve kanuna aykırı fiillere mahal vermemeli ve devlet dışı aktörlerin bu tür davranışlarına karşı bireyleri korumalıdır.³

Tarafların raporları, Sözleşmenin 5.maddesinin 2.bendine uygun olarak, devlet dışı aktörlerin⁴ Sözleşme kapsamında tanımlı şiddet eylemlerini önlemek, soruşturmak, cezalandırmak ve tazmin etmek⁵ üzere özen sorumluluğunu yerine getirmek için aldıkları tedbirlerle ilgili tüm bilgileri içermelidir. Tarafların, Sözleşme kapsamındaki tüm şiddet türlerine ilgili makamların bu yükümlülüğe uygun davranmasını sağlayacak şekilde müdahale etmesi gerekir. Aksi halde, normalde yalnızca devlet dışı aktörlerin sorumlu tutulacağı eylemlerin sorumluluğu devletlere yüklenir.

D. İlgili tarafın Sözleşmenin 68. maddesinin 1. bendinin uygulanması hususunda sunacağı raporun hazırlanması sürecinde yer alan kurum, kuruluş, birim ve aktörler

---

³ Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi yaşam hakkının korunması pozitif yükümlülüğünün (AİHM Sözleşmesi 2.Madde) devlet yetkililerinin hayatı tehlikede olan bir bireyi koruma hususunda, önleyici tedbirler almak gibi yollarla, özen sorumluluğuna uygun hareket etmesi gereğini tesis etmiştir (Açıklayıcı Raporu 58. Paragraf).

⁴ Devlet dışı aktör kelimesi, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin kadınların şiddete karşı korunmasına dair Rec(2002)5 Tavsiye Kararının II. Maddesinde açıklanmış bir kavram olup özel kişileri ifade eder (Açıklayıcı Rapor, 60.Paragraf).

⁵ Tazminat ibaresi, uluslararası insan hakları hukukuna göre, hasarın tazmini, rehabilitasyon, memnuniyet, bir daha tekrarlanmama garantisi gibi farklı tazmin şekillerini kapsayabilir (Açıklayıcı Rapor, 60.Paragraf)

Bu anketin yanıtlanması ve raporun hazırlanmasında derlenecek bilgilerin koordinasyonundan sorumlu resmi kurumu belirtiniz.

Ayrıca Şu hususları belirtiniz:

- a. Raporun hazırlanmasına (bölgesel ve yerel düzeyler dahil) katkı veren kamu kurumları
- b. Raporun hazırlanmasında görüşüne başvurulmuş diğer birim, kurum ve kuruluşlar (ulusal insan hakları kurumu, STK ve diğer sivil toplum aktörleri vb.)

II. Bütünleşik Politikalar ve Veri Toplama (Sözleşme Bölüm II, Madde 7 ila 11)

Kadına yönelik şiddetle ilgili kapsamlı ve eşgüdümlü politikalar benimsenmesi, bu politikaların uygulanmasına ayrılan mali kaynaklar ve başta kadın kuruluşları olmak üzere STK'ların ve diğer sivil toplum aktörlerinin çalışmalarının desteklenmesi, bu kuruluşlarla etkili işbirliği tesisi ve veri toplama hususlarıyla ilgili bilgi veriniz.

A. 7.maddeye uygun olarak, kadına yönelik şiddetin çözümüne yönelik olarak yetkili mercilerinizce benimsenen stratejiler/eylem planları ve diğer ilgili politikalarla ilgili ayrıntılı bilgi veriniz. Özellikle Şu hususlarda açıklamalarda bulununuz:

1. Kapsadığı şiddet türleri
2. Zaman dilimi
3. Mağdurların insan haklarının, politikalarda ne şekilde merkeze alındığı
4. Etkili bütüncül ve kapsamlı müdahale sağlamak için bu politikaların nasıl koordine edildiği
5. Bölgesel/ulusal düzeyde uygulanmaları için alınan tedbirler
6. Uygulamada kaydedilen ilerleme.

B. 8.madde hükümlerine uygun olarak, sözü edilen politikaların uygulanmasına ayrılan mali kaynakları, finansman kaynaklarını da belirterek anlatınız (finansman miktarı ve toplam yıllık devlet bütçesindeki yüzdesi; finansman tutarı ve bölgesel bütçedeki payı; diğer kaynakların tutarı).

C. 1. Sözleşmenin 8. ve 9. Maddelerini düşünerek, başta kadın kuruluşları olmak üzere STK ve diğer sivil toplum aktörlerinin çalışmaları nasıl kabul ve teşvik ediliyor ve destekleniyor?⁶

2. Ulusal ve bölgesel/yerel düzeyde kuruluşlar arası etkili koordinasyon için ne gibi tedbirler alınıyor?

D. 10.maddeyi uygulamak üzere kurumların tesis veya tayiniyle ilgili ayrıntılı bilgi veriniz.

1. Yetkilileriniz, Sözleşme kapsamındaki tüm şiddet türlerini önlemek ve bunlarla mücadele etmeye yönelik politika ve tedbirlerin eşgüdümü ve uygulanmasından sorumlu bir ya da daha çok resmi kurum⁷ tesis veya tayin etmiş midir?

Yanıtınız evet ise; her kurum için belirtiniz:

- a. İsmi
- b. İdari statüsü
- c. Güç ve yetkileri
- d. Yapısı (özellikle, üyeleri arasında kadına yönelik şiddetle mücadele alanında çalışan STK varsa belirtiniz)
- e. Yıllık bütçe
- f. İnsan kaynakları (personel sayısı, mesleki geçmişleri ve Sözleşmeyle ilgili eğitimleri) ve

---

⁶ Sivil Toplum Kuruluşlarının ve diğer Sivil Toplum aktörlerinin desteklenmesi, 7.maddede çağrısı yapılan çok kurumlu işbirliği ve kapsamlı hükümet politikalarının uygulanmasında Sivil Toplum Kuruluşlarının ve diğer Sivil Toplum aktörlerinin uzmanlık bilgisine başvurulması ve ortak olarak dahil edilmesi gibi yollarla, çalışmalarına mali kaynak sağlanması ve çalışmalarının takdir edilmesidir.(Açıklayıcı Rapor, 66.ve 69. Paragraf)

⁷ "Resmi kurum" ibaresi, bir yönetim birimi veya kurumu olarak anlaşılmalıdır.

g. Kuruluşundan beri elde edilen temel sonuçlar

2. Yetkilileriniz, Sözleşme kapsamındaki tüm şiddet türlerini önlemek ve bunlarla mücadele etmeye yönelik politika ve tedbirlerin izlenmesi ve değerlendirilmesinden sorumlu bir ya da daha çok münferit resmi kurum tesis veya tayin etmiş midir?

Yanıtınız evet ise; her kurum için belirtiniz:

- a. İsmi
- b. İdari statüsü
- c. Güç ve yetkileri
- d. Yapısı (özellikle, üyeleri arasında kadına yönelik şiddetle mücadele alanında çalışan STK varsa belirtiniz)
- e. Yıllık bütçe
- f. İnsan kaynakları (personel sayısı, mesleki geçmişleri ve Sözleşmeyle ilgili eğitimleri) ve
- g. Kuruluşundan beri elde edilen temel sonuçlar

E. 1. Konuyla ilgili veri toplayan birimleri⁸ ve her birinin topladığı veri türlerini belirtiniz.

2. Her bir veri türüne ilişkin olarak, verinin cinsiyete, yaşa, şiddet türüne ve yanı sıra failin mağdurla, coğrafi konumla ve sözgelimi engel durumu gibi ilgili görülen diğer faktörlerle ilişkisine göre ayrıştırılıp ayrıştırılmadığını belirtiniz.

3. Veriler, ulusal düzeyde nasıl harmanlanmakta ve yaygınlaştırılmaktadır?

---

⁸ Ülkenizde mağdurlara yardımcı olmak ve şiddeti önlemekle görevli, Kamu tarafından finanse edilen kurumlarca veri toplanıp toplanmadığı belirtiniz. Toplanıyorsa, hangi kurumca ne tür veriler toplandığını belirtiniz:

- a. Kolluk birimleri/ceza ve hukuk mahkemeleri hizmetleri. (emniyet, kovuşturma hizmetleri, mahkemeler ve cezaevi ve denetimli serbestlik hizmetleri dahil)
- b. Sağlık hizmetleri (örneğin doktorlar, kaza ve acil durum hizmetleri, hastaneler)
- c. Sosyal hizmetler, sosyal refah ve özel mağdur hizmetleri (devlet ve sivil toplum kuruluşları)
- d. İstatistik ofisleri / büroları gibi, genel veri toplamakla görevli diğer resmi kurumlar

F. Hükümetinizin 2011-2015 yılları arasında 11.Maddenin 1.bendinin (b) paragrafı ile ilgili olarak desteklediği herhangi bir araştırma varsa, bununla ilgili bilgi veriniz.

G. 11.maddenin 2.bendi gereğince kadına yönelik şiddetle ilgili olarak gerçekleştirilen nüfus araştırmalarıyla ilgili bilgi veriniz.

Her bir araştırmayla ilgili şu hususları belirtiniz:

1. Kapsadığı şiddet türleri
2. Coğrafi ölçeği (ülke çapında, bölgesel, yerel)
3. Ana sonuçları ve
4. Sonuçların kamuya paylaşılıp paylaşılmadığı (kaynak belirtiniz)

III. Önleme (Sözleşme Bölüm III, madde 12 ila 17)

12.maddenin 1 ila 6. paragraflarında öngörülen korumayla ilgili kapsayıcı genel yükümlülükler ışığında, kadınların erkeklerden aşağı olduğu görüşüne veya kadın ve erkeğin rolleriyle ilgili toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına dayanan önyargı, örf, gelenek ve diğer uygulamaların kökünü kazımak üzere kadın ve erkek davranışının sosyal ve kültürel yapısını değiştirmek dahil amaçlarla yapılan önleme çalışmalarını anlatınız. Bu çalışmalar, belirli koşulların sonucunda hassas hale gelen kişilerin özel ihtiyaçlarına yanıt vermeli ve tüm mağdurların insan haklarını merkeze almalıdır. Başta erkekler ve erkek çocukları olmak üzere toplumun bütün fertlerini, her türlü şiddeti önleme çabalarına aktif katkı vermeye teşvik etmeli ve kadının güçlendirilmesine yönelik program ve etkinliklerin desteklenmesini de içermelidir. Kültür, örf, din, gelenek veya sözde namus unsurlarının şiddetin gerekçesi olarak kabul görmemesini sağlamak üzere ne gibi önlemler alındığını belirtiniz.

Yukarıda anılan ilkelerin 3. Bölümde yer alan yükümlülükler doğrultusunda alınan tüm önleme tedbirleri için geçerli olduğunu unutmayınız.

- A.** Sözleşmenin 13.maddesinin 1.bendi doğrultusunda, yetkili makamlarınızca Sözleşme kapsamındaki şiddet türleriyle ilgili ne gibi kampanya ve programlar yürütülmüştür?
- B.** Sözleşmenin 14.maddesinin 1.bendi doğrultusunda, yaygın ve/veya örgün eğitimin tüm kademelerinde eğitim materyalinin⁹ kullanılmasını sağlamak üzere yetkili makamlarınızca ne gibi adımlar atılmıştır?
- C.** Madde 15’de öngörüldüğü üzere ön eğitime (öğrenim veya mesleki eğitim) tabi tutulan meslek elemanı kategorilerini (Ekte yer alan Tablo 1’den faydalanarak) belirtiniz¹⁰. Bu bağlamda ilgili olduğunu düşündüğünüz ek bilgileri de rapor edebilirsiniz.
- D.** Kadına yönelik şiddet konusunda hizmet içi eğitim alan meslek elemanı sayısını yıl bazında (Ekte yer alan Tablo 1’den faydalanarak) belirtiniz. Bu bağlamda ilgili olduğunu düşündüğünüz ek bilgileri de rapor edebilirsiniz.
- E.** 16.maddenin 1.bendinde belirtildiği üzere, aile içi şiddetin failleri için program geliştirme veya destekleme amacıyla yapılan çalışmalarla ilgili bilgi veriniz. Özellikle şu hususları ayrıntılı olarak belirtiniz:

1. Mevcut programların toplam sayısı, coğrafi dağılımları, uygulayıcı kurum/kuruluş/birim (cezaevi hizmet birimi, STK’lar ve diğer), zorunluluk veya gönüllülük durumu, uygulama yeri sayısı ve her yıl programlara dahil olan fail sayısı;

---

⁹ Eğitim malzemesi ibaresi, kadın erkek eşitliği, toplumsal cinsiyet kalıp yargılarından arı olarak atfedilen roller, karşılıklı saygı, kişiler arası ilişkilerde şiddete başvurmadan uyumsuzluk çözümü, kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve kişi dokunulmazlığı hakkı gibi konulara ilişkin materyaller için kullanılmıştır.

¹⁰ Kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve tespiti, müdahale standartları, kadın-erkek eşitliği, mağdurların ihtiyaçları ve hakları, ikinci mağduriyetin önlenmesi, çok kurumlu işbirliği konularında eğitimleri içermektedir.

2. Kadın mağdurların güvenliğinin, yardım almasının ve insan haklarının temel kaygı olmasını ve programların kadın mağdurlar için özel yardım hizmetleri ile sıkı eşgüdüm içinde uygulanmalarını sağlamak üzere söz konusu programlar çerçevesinde alınan tedbirler;
3. Kadına yönelik şiddetle ilgili toplumsal cinsiyet algısının bu programlarda ne şekilde yer aldığı;
4. Programların fon kaynakları ve yıllık finansman tutarları ve
5. Etki değerlendirmesi için alınan önlemler.

F. 16.maddenin 2.bendinde belirtildiği üzere, cinsel suçların failleri için program geliştirme veya destekleme amacıyla yapılan çalışmalarla ilgili bilgi veriniz. Özellikle şu hususları ayrıntılı olarak belirtiniz:

1. Mevcut programların toplam sayısı, coğrafi dağılımları, uygulayıcı kurum/kuruluş/birim (cezaevi hizmet birimi, şartlı tahliye hizmet birimi, STK'lar ve diğer), zorunluluk veya gönüllülük durumu, uygulama yeri sayısı ve her yıl programlara dahil olan fail sayısı;
2. Kadın mağdurların güvenliğinin, yardım almasının ve insan haklarının temel kaygı olmasını ve programların kadın mağdurlar için özel yardım hizmetleri ile sıkı eşgüdüm içinde uygulanmalarını sağlamak üzere söz konusu programlar çerçevesinde alınan tedbirler;
3. Kadına yönelik şiddetle ilgili toplumsal cinsiyet algısının bu programlarda ne şekilde yer aldığı;
4. Programların fon kaynakları ve yıllık finansman tutarları ve
5. Etki değerlendirmesi için alınan önlemler.

G. 17.maddenin 1.bendinde öngörüldüğü üzere, özel sektörü, bilişim ve iletişim teknolojileri sektörü ve sosyal medya dahil medyanın

politika hazırlık ve uygulama süreçlerine katılımını teşvik amacıyla ne tür çalışmalar yapılmaktadır?

H. Kadına yönelik şiddet ve/veya toplumsal cinsiyet eşitliği alanında, bilişim ve iletişim teknolojileri sektörü ve sosyal medya dâhil medyaya yönelik olarak, sözelimi etik kuralları gibi, ne tür özdenetim standartlarının bulunduğunu belirtiniz (örn. zararlı toplumsal cinsiyet kalıp yargılarından ve kadını küçük düşürücü imgelerden veya şiddet ve seksle ilintili imgelemleri yaymaktan kaçınma).

İ. İşyerinde cinsel tacizle mücadele gibi konularda protokol ve kılavuz ilkelerin tesisini teşvik etmek ve aile içi şiddet dahil kadına yönelik şiddet konularında insan kaynakları personelinin farkındalığını artırmak üzere ne gibi tedbirler alınmıştır?

J. Kadına yönelik şiddeti önlemek üzere alınan veya alınması planlanan diğer tedbirleri belirtiniz.

IV. Koruma ve Yardım (Sözleşme Bölüm IV, madde 18 ila 28)

18.maddenin 1 ve 2.bentlerinde öngörüldüğü üzere, Sözleşme kapsamındaki herhangi bir şiddet türünün kadın mağdurları ve çocuk tanıklarına uygun koruma ve yardım sağlamak üzere alınan tedbirleri genel olarak anlatınız. Çok taraflı işbirliği ve genel ve özel destek hizmetlerine etkili yönlendirmenin sağlanması da bu tedbirler arasındadır. 18.maddenin 3.bendinde öngörülen genel ilkelerin, Sözleşmenin 5. Bölümünün uygulanması için alınan tüm tedbirler için geçerli olduğunu unutmayınız. Söz konusu ilkeler; kadına yönelik şiddetin toplumsal cinsiyet perspektifinden algılanması gereği, insan hakları ve mağdur güvenliği odaklı olma ve koruma ve yardım hizmetlerine bütünleşik bir yaklaşımdır. Tüm koruma ve destek hizmetleri ayrıca, mağduriyetin tekrarlanmasını önlemeyi amaçlamalı, çocuk mağdurlar dahil hassas grupların özel ihtiyaçlarına yanıt

vermeli ve kadın mağdurların güçlendirilmesi ve ekonomik bağımsızlığının tesis edilmesi amacı gütmelidir. Ayrıca, genel ve özel destek hizmetleri, mağdurun failden şikayetçi olma veya fail aleyhine tanıklık etme hususunda istekliliği aranmaksızın sunulmalıdır.

A. Sözleşme kapsamındaki bütün şiddet türlerinin mağduru olan kadınların, 19. Maddenin gerektirdiği üzere, kendileri için sunulan destek hizmetleri ve yasa önlemleriyle ilgili bilgi almalarını sağlamak üzere yapılan çalışmalarla ilgili ayrıntıları anlatınız. Bilgilendirme yeterli¹¹, zamanlı¹² ve kolay anlaşılır bir dille¹³ yapılmalıdır.

B. 1. Aşağıda sıralı genel destek hizmetlerinin¹⁴ (20.maddenin 1.bendinde belirtildiği üzere) kadın mağdurların durumunun sistematik olarak değerlendirmesini, güvenliklerine yönelik tedbir ve müdahalelerde bulunmasını ve özel ihtiyaçlarını karşılayabilecek ve uygun uzmanlık hizmetlerine yönlendirecek donanımda olmasını sağlamak üzere alınan tedbirleri kısaca anlatınız.

- a. Mali destek hizmetleri
- b. Barındırma hizmetleri
- c. Hukuki danışmanlık hizmetleri
- d. Psikolojik destek hizmetleri
- e. Eğitim öğretim hizmetleri
- f. İstihdam hizmetleri
- g. Diğer ilgili hizmetler

¹¹ “Yeterli bilgi” mağdurun bilgi ihtiyacını yeterince karşılayabilecek olan bilgi olarak anlaşılır. Bu sadece bir destek hizmetinin adını değil, onun irtibat bilgilerini içeren bir broşür, hizmet saatlerinin ve açılışının yer aldığı bir bilgi olmalıdır. (Açıklayıcı rapor, 124.Paragraf)

¹² “Zamanında bilgi” mağdurların işine yarayacak bir zamanlamayla sunulan bilgi anlamına gelmektedir. (Açıklayıcı Rapor, 124.Paragraf)

¹³ Bu yükümlülük tarafların en yaygın konuştukları dille sınırlandırılmıştır. (Açıklayıcı Rapor, 124.Paragraf)

¹⁴ “Genel destek hizmetleri”, kamu kurumlarınca sunulan toplum, sağlık ve istihdam hizmetleri gibi uzun vadeli yardım sağlayan ve yalnızca mağdurun yararına düşünülmeyp geniş anlamda kamunun faydasına sunulan hizmetler olarak algılanmalıdır. (Açıklayıcı rapor, 125.Paragraf)

2. Kadın mağdurların ihtiyaç duydukları sağlık hizmetlerinden ve sosyal hizmetlerden faydalanmasını sağlamak üzere, 20.maddenin 2.bendi ile ilgili olarak alınan tedbirlerle ilgili bilgi veriniz. Kadın mağdurlara yardım ve mağdurların ihtiyaçlarına göre diğer hizmetlere yönlendirilmesine ilişkin protokol ve kılavuz ilkelerle ilgili de bilgi veriniz.

3. bir yıl içinde sağlık ve sosyal hizmet birimlerinden yardım alan kadın şiddet mağdurlarının sayısı ile ilgili bilgi veriniz.

C. Mağdurların bireysel veya toplu şikâyet mekanizmalarına bölgesel ve uluslararası düzeyde erişimleri ve konuyla ilgili yardım imkânları hakkında bilgi edinmesini sağlamak üzere (madde 21) ne gibi adımlar izlenmektedir¹⁵?

D. Tüm kadın mağdurlar ve çocukları için özel kadın destek hizmetleri¹⁶ sağlamak ve düzenlemek üzere 22, 23 ve 25.maddelerle ilişkili olarak alınan tedbirleri anlatınız.

Tüm hizmet kategorileri için (kadın sığınmaevi, tecavüz kriz ve cinsel saldırı merkezi, kadın danışma merkezi vs.), aşağıdaki hususlarda her bir kadın sığınmaevi/ tecavüz kriz merkezi/ danışma merkezi/ diğer hizmet birimi için ayrı ayrı bilgi veriniz:

1. Sayıları ve coğrafi dağılımları (kadın sığınma merkezlerinde yer sayısı belirterek¹⁷);
2. Her hizmet birimi için ücretli personel sayısı;
3. Erişilebilirlikleri (örneğin 7/24 veya diğer);

---

¹⁵ Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi ve AIHS'ye bireysel başvuru yapılabilirken; Avrupa Konseyi Avrupa Sosyal Haklar Komitesine toplu dilekçeyle başvuru yapılabilir.

¹⁶ Özel destek hizmetleri, toplumsal cinsiyet temelli şiddetle ilgili derin bilgi sahibi uzman ve tecrübeli personelle sağlanan; sığınma evleri, tecavüz kriz merkezleri ve cinsel şiddet başvuru merkezleri ve diğer merkezlerde mevcut hizmetlerdir.

¹⁷ Avrupa Konseyi Kadına Yönelik Şiddet ve Ev içi Şiddetle Mücadele Görev Gücü Nihai Faaliyet Raporunda (EG-TFV (2008)6) uzman hizmet birimleri olarak kadın sığınma evlerinde güvenli barınma imkânının her bölgede 10 000 kişi başına bir aile yeri ayrılarak sağlanması tavsiye edilmektedir.

4. Bir hizmeti özel kadın hizmetleri sınıfında tanımlayan kriterler ve yanı sıra müdahale standartları, protokoller ve kadına yönelik şiddete toplumsal cinsiyet perspektifinden bakılmasını sağlamak ve mağdur güvenliğine odaklanmak üzere uygulanan kılavuz ilkeler;
5. Birimin hizmet sunduğu farklı mağdur grupları (örneğin; yalnızca kadınlar, çocuklar, göçmen kadınlar, engelli kadınlar ve diğerleri);
6. Bir yılda bu birimlerin yardımına başvuran kadın sayısı. Kadın sığınmaevlerine barınma için başvuran ve çocuklarıyla birlikte, bu evlerde kalan kadınların yıl bazında sayısına ilişkin spesifik olarak bilgi veriniz.
7. Finansman (kaynak, finansman dönemi ve hukuki dayanak);
8. İşleten kurum/ kişi (kadın STK'lar, diğer STK, dini kuruluşlar, yerel idareler);
9. Tüm kadınlara ücretsiz hizmet sunulup sunulmadığı (diğer ifadesiyle; gelir düzeyine bakılmaksızın);
10. Özel destek hizmet birimleri arası ve genel destek hizmet birimleriyle koordinasyonu.

E. 24.maddede belirtildiği üzere, Sözleşme kapsamındaki tüm şiddet türleriyle ilgili arayanlara yönlendirmelerde bulunacak yardım hatlarının kurulması için yapılan çalışmalarla ilgili bilgi veriniz.

Bu bağlamda, aşağıdaki hususları belirtiniz:

1. Çalışmalar ülke çapında mıdır?
2. Ücretsiz midir?
3. 7/24 erişilebilmekte midir?
4. Gizlilik ve isimlerin gizli tutulması nasıl sağlanmaktadır?
5. Çağruları yanıtlayanlar, kadına yönelik bütün şiddet türleriyle ilgili eğitim almış mıdır?
6. Yardım almak için arayan yıllık kadın sayısı

F. 26.madde hükümleri doğrultusunda, yukarıda anılan, mağdurlara yönelik genel ve özel destek hizmetlerinin sağlanmasında, kadına yönelik bütün şiddet türlerinin çocuk tanıklarının hakları ve ihtiyaçlarının ve yaşlarına uygun danışmanlık hizmeti verilmesini sağlamak üzere yapılan çalışmalarla ilgili bilgi veriniz.

G. 27. ve 28. maddelerde öngörüldüğü üzere, kadına yönelik şiddet mağdurlarının korunması ve desteklenmesi için alınan veya alınması planlanan, raporlama tedbirleri dahil diğer önlemleri belirtiniz.

V. Maddi Hukuk (Sözleşme Bölüm V, madde 29 ila 48)

Kadına yönelik şiddet eylemlerin suç kabul edilmesine özellikle vurgu yaparak kadına yönelik şiddetle ilgili yasa çerçevesi, söz konusu eylemlerin kabul edilemez gerekçeleri (sözde namus adına işlenen suçlar dahil), yaptırım ve tedbirler; kadın mağdurlara yasal çözüm ve tazminat talep etme hakkı tanınmasını sağlamak ve zorunlu alternatif uyuşmazlık çözüm süreçlerine başvurulmasını yasaklamak üzere yapılan çalışmalarla ilgili bilgi veriniz.

A. 1. Sözleşme hükümlerine yürürlük kazandıran mevcut yasal çerçeve (örneğin ceza hukuku, medeni hukuk ve idare hukuku gibi) ve yasal boşlukları gidermek üzere yapılan çalışmalarla ilgili bilgi veriniz.

2. İç hukukunuzda kadına yönelik şiddete dair özel bir mevzuat mevcut mudur?

3. Kadına yönelik şiddetle ilgili özel mevzuat dahil ilgili kanun metinlerinden kesitleri veya kanun özetlerini derleyerek ek halinde hazırlayınız. Bu metinler orijinal dillerinin yanı sıra, mümkünse Avrupa Konseyi resmi dillerinden birinde (İngilizce veya Fransızca) sunulmalıdır.

B. İlgili meslek elemanlarına yukarıda anılan yasa çerçevesinin (sözgelimi emniyet ve diğer kolluk görevlileri için protokoller, savcılar için kılavuz ilkeler hazırlanması ve özel birimler oluşturulması gibi) nasıl uygulanacağıyla ilgili yol göstermek üzere ne gibi çalışmalar yapılmıştır?

C. Kadın mağdurlara yasal çözüm yolları sunmak üzere ne gibi işlemler yapıldığı hakkında ayrıntılı bilgi veriniz.

1. Faillere karşı (Madde 29, para.1)¹⁸
2. Varsa, yetkileri dahilinde gerekli önleme ve koruma tedbirlerini alma görevini yerine getiremeyen devlet otoritelerine karşı (Madde 29, para.2)

Aşağıdaki maddelerle ilgili mevcut verileri yıllara ve şiddet türlerine göre ayırarak belirtiniz:

- a. Faillere karşı yasal çözüm yollarına başvuru sayısı
- b. Devlet yetkililerine karşı yasal çözüm yollarına başvuru sayısı
- c. Yukarıdaki iki madde kapsamında (a ve b) mahkemelerce hükmedilen yasal çözüm yolu kararı sayısı

D. Kadın mağdurların aşağıdaki amaçlarla başvurabileceği prosedürleri ayrıntılı olarak belirtiniz.

1. Sözleşmeyle saptanan suçlar nedeniyle faillerden tazminat talebinde bulunmak (Madde 30, para.1)
2. Söz konusu suçun ciddi fiziksel yaralanma veya sağlığa zarar içermesi halinde, mümkünse kamu tazminatı talebinde bulunmak (Madde 30, para.2)

Aşağıdaki maddelerle ilgili mevcut verileri yıllara ve şiddet türlerine göre ayırarak belirtiniz:

1. Faillerden tazminat talep eden kadın mağdur sayısı

---

¹⁸ Faillere karşı mahkeme çözüm yolları; bir kişinin belirli bir davranışını sonlandırması, gelecekte belirli bir davranışı yapmaktan kaçınması veya kişinin bir eylemi yapmaya zorunlu kılınması kararlarını (tedbir kararlarını) içerir (Açıklayıcı rapor, para.157)

2. Tazminat alan kadın mağdur sayısı ve failin tazminatı ödemesi için tanınan süre
3. Kamu tazminatı için kanun yoluna başvuranların sayısı
4. Kamu tazminatı alan mağdur sayısı ve tazminatın verilme zamanı ve tutarı

E. Aşağıdaki maddeleri sağlamaya yönelik prosedürleri ayrıntılı olarak anlatınız:

1. Çocukların velayetinin ve ziyaret haklarının belirlenmesinde kadına yönelik şiddet olaylarının Superseding concern* olarak, dikkate alınması (Madde 31, para.1)
2. Velayet veya ziyaret haklarının kullanımında kadın mağdurlara ve çocuklarına daha fazla zarar gelmesinin önlenmesi (Madde 31, para.2)

Bu prosedürlerin nasıl uygulandığını örneklerle açıklayınız.

F. Aşağıdaki şiddet türlerinin iç hukukunuzda suç kabul edilme koşullarını belirtiniz.

1. 33.maddede tanımlandığı şekliyle psikolojik şiddet
2. 34.maddede tanımlandığı şekliyle ısrarlı takip¹⁹
3. 35. maddede tanımlandığı şekliyle fiziksel şiddet²⁰
4. 36.maddenin 2.bendinde tanımlanan rıza hususunu da göz önünde tutarak, 36. maddede tanımlandığı şekliyle, tecavüz dahil cinsel şiddet

Eski veya yeni eşe veya partnere yöneltilen tecavüz dahil cinsel şiddet eylemlerinin iç hukukunuzda ne koşullarda suç teşkil ettiğini belirtiniz (Madde 36, para.3).

İç hukukunuza göre, bireyin cinsel eylemlere rıza göstermek için fiil ehliyetine sahip kabul edildiği yaşı belirtiniz.

5. 37. maddede tanımlandığı şekliyle, zorla evlendirme

---

¹⁹ Ayrıca bkz. Açıklayıcı rapor, 182.paragraf

²⁰ Ayrıca bkz. Açıklayıcı rapor, 188.paragraf

6. 38. maddede tanımlandığı şekliyle, kadın sünneti
7. 39(a). maddede tanımlandığı şekliyle, kürtaja zorlama
8. 39(b). maddede tanımlandığı şekliyle, rızasız kısırlaştırma.

G. 40. maddede tanımlandığı şekliyle cinsel taciz, iç hukukunuzda ne koşullarda suç teşkil etmekte veya ele alınmaktadır?

H. İç hukukunuzda, psikolojik şiddete, ısrarlı takibe, fiziksel şiddete, cinsel şiddete (tecavüz dahil), kadın sünnetinin gerçekleşmesine, rızasız kürtaj ve kısırlaştırmaya yardım ve yataklık hususu nasıl değerlendirilmektedir (Madde 41, para.1)?

İ. İç hukukunuzda psikolojik şiddet, ısrarlı takip, fiziksel şiddet, cinsel şiddet (tecavüz dahil), kadın sünneti, rızasız kürtaj ve kısırlaştırma teşebbüsleri nasıl değerlendirilmektedir (Madde 41, para.2)?

J. Sözleşme kapsamındaki şiddet türleriyle ilgili işlenen suçlar üzerine başlatılan ceza takibatında kültür, örf, dün, gelenek veya sözde namusla ilgili unsurların suçun gerekçeleri veya hafifletici nedenleri olarak değerlendirilmemesi, iç hukukunuzda nasıl sağlanmaktadır (Madde 42)?

K. Sözleşmeye uygun olarak tesis edilen suçların, failin mağdurla ne tür bir ilişki içinde olduğuna bakılmaksızın suç kabul edilmesinin iç hukukunuzda nasıl temin edildiğini anlatınız (Madde 43).

L. Sözleşme kapsamında yer alan her bir şiddet türü için aşağıdaki hususları belirtiniz:

1. Ceza yaptırımları dışındakiler dahil olmak üzere geçerli yaptırımlar ve varsa, yaptırımların ne koşullarda suçlunun iadesine yol açacak şekilde özgürlükten mahrumiyet içerebileceği (Madde 45, para.1)

2. Failler hakkında uygulanabilecek ilgili diğer önlemler:

- a. Hükümlülerin izlenmesi ve denetimi
- b. Çocuğun çıkarlarının, kadın mağdurun güvenliğini de içerecek şekilde, başka hiçbir şekilde güvence altına alınamadığı hallerde velayet hakkının geri alınması (Madde 45, para.2)

M. 46.maddede bahsi geçen koşulların, zaten suçun kurucu unsurlarının bir parçası olmadıkları sürece, ağırlaştırıcı sebep olarak değerlendirmeye alınması, iç hukukunuzda nasıl temin edilmektedir?

N. 1. Ülke mevzuatınızda – ceza hukuku ve medeni hukukta -Sözleşme kapsamındaki tüm şiddet türleriyle ilgili, arabuluculuk ve uzlaşma dahil, zorunlu alternatif uzlaşma çözüm süreçlerinin yasaklanması nasıl temin edilmektedir (Madde 48)?

2. İç hukukunuzda, aile içi şiddet mağduru kadınların sözelimi hukuken ayrılma veya boşanma işlemlerinde bu çözüm süreçlerine zorlanmamasının nasıl temin edildiğini belirtiniz.

O. Aşağıdaki hususlara ilgili olarak yıl bazında idari ve adli veri sağlayınız:

1. Kadın ölümleriyle sonuçlanan davalarla ilgili

- a. bu tip davaların sayısı
- b. yetkili kurumların kadının şiddete uğradığıyla ilgili önceden bilgi sahibi olduğu dava sayısı
- c. bu davalar sonucu hüküm giymiş fail sayısı
- d. ceza soruşturması neticesinde uygulanan (özgürlükten mahrumiyet dahil) yaptırım ve diğer tedbirlerin sayısı ve niteliği. Varsa, infaz ertelemelerini ve ortalama süresini belirtiniz.

2. Cinayete teşebbüs sınıfına giren, kadına yönelik şiddet eylemleriyle ilgili

- a. bu tip davaların sayısı
- b. yetkili kurumların kadının şiddete uğradığıyla ilgili önceden bilgi sahibi olduğu dava sayısı
- c. bu davalar sonucu hüküm giymiş fail sayısı
- d. ceza soruşturması neticesinde uygulanan (özgürlükten mahrumiyet dahil) yaptırım ve diğer tedbirlerin sayısı ve niteliği. Varsa, infaz ertelemelerini ve ortalama süresini belirtiniz.

3. Diğer tüm kadına yönelik şiddet eylemleriyle ilgili

- a. Kolluk birimlerine/ceza adaleti kurumlarına mağdurlardan ulaşan şikâyet sayısı ve üçüncü şahıslarca yapılan ihbar sayısı
- b. Bu eylemler sonucunda başlatılan ceza soruşturması ve/veya diğer yasal işlem sayısı
- c. Hüküm giyen fail sayısı
- d. Uygulanan ceza yaptırımı ve diğer yaptırımların sayısı. Uygulanan yaptırım türünü (örneğin; para cezası, mahkeme kararıyla fail programlarına katılma, özgürlüğün kısıtlanması, özgürlükten mahrum etme gibi) ve mümkünse, infaz ertelemelerini ve ortalama süresini belirtiniz.
- e. Uygulanan diğer tedbirlerin sayısı. Alınan tedbirlerin türünü de belirtiniz (failin izlenmesi ve denetimi, velayet hakkının geri alınması gibi).
- f. Hakkında, 45.maddenin 2.bendinde anılan diğer tedbirler uygulanan fail sayısı.

Yukarıda talep edilen bilgilerin daha önce belirtilen ölçütlere göre ayrıştırılmış olarak düzenlenmesini sağlayınız (bkz. Bölüm I. Giriş).

4. Kadın mağdurların çocuklarının ölümleriyle sonuçlanan dava sayısı

P. Maddi hukukla ilgili alınmış veya alınması planlanan diğer tedbirlerle ilgili bilgi ve bu tedbirlere başvurmayla ilgili mevcut verileri paylaşınız.

VI. Soruşturma, Kovuşturma ve Usul Hukuku ile Koruma Tedbirleri
(Sözleşme Bölüm VI, madde 49 ila 58)

Aşağıdaki amaçları gerçekleştirilmesine yönelik olarak Sözleşmenin 49. maddesinde öngörülen ilkelere uygun olarak yapılan çalışmalar hakkında bilgi veriniz.

- i Soruşturma ve adli süreçlerin, ceza kovuşturmasının tüm aşamalarında kadın mağdurların haklarını dikkate alarak, istenmeyen gecikmelere mahal vermeden yürütülmesi ve
- ii Kadına şiddet içeren davranışların etkili bir şekilde soruşturulması ve kovuşturulması

Bu amaçla, yetkili makamlar Sözleşme kapsamındaki tüm şiddet türlerine ivedilikle ve gerektiği şekilde müdahale edebilmeli, acil tedbir kararı veya kısıtlama ve önleme kararı alabilmeli ve soruşturma ve kovuşturma süreçleri devam ederken kısıtlama ve koruma kararları alabilmelidir.

Hükümet dışı/ sivil toplum örgütleri, yasal süreçlerde (sözgelimi üçüncü taraf olarak) kadın mağdurlara destek verebilmeli ve/veya yardım edebilmelidir. Kadın mağdurların adalete erişimlerini kolaylaştırmak üzere gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

- A. 1.** Kolluk makamlarının Sözleşmede tanımlı tüm şiddet türlerine, kadın mağdurlara yeterli düzeyde ve hızla koruma sağlanarak anında ve uygun şekilde müdahale edilmesini sağlamaya yönelik olarak alınan tedbirlerle ilgili bilgi veriniz (Madde 50).

2.Kolluk kuvvetlerinin kadına yönelik şiddet vakalarına yıllık müdahale sayısına ilişkin mevcut idari verilere (bkz. I. Giriş) yer veriniz

B. Tüm yetkili kurumların ölüm riski, durum ciddiyeti ve şiddetin tekrarlanma riskini değerlendirerek soruşturmanın tüm aşamalarında ve koruma tedbirlerinin uygulanmasında bu riskleri göz önünde bulundurmalarını sağlamaya yönelik ne gibi tedbirler mevcuttur (Madde 51)?

C. 1. 52.maddede belirtildiği üzere, aile içi şiddet mağduru kadınlar için ciddi tehlike arz eden durumlarda (ya da risk altındayken) acil uzaklaştırma kararı (diğer bir deyişle, failin kadın mağdurun ikametini acilen terk etmesi kararı ve/veya failin söz konusu kadının ikamet adresine girmesinin veya onunla irtibata geçmesinin yasaklanması) çıkarmaya yetkili mercileri belirtiniz.

2. Aşağıdaki hususları belirtiniz:

- a. Acil uzaklaştırma kararı çıkarmak için gerekli süre
- b. Acil uzaklaştırma kararının azami süresi
- c. Koruma kararı çıkıncaya dek kararın süresinin ne kadar uzatılabileceği
- d. Acil uzaklaştırma kararlarının, tüm aile içi şiddet mağduru kadınlara uygulanıp uygulanmadığı; uygulanamıyorsa, istisnai durumları belirtiniz
- e. Acil uzaklaştırma kararlarının uygulanmasına ve kadın mağdurun güvenliğinin sağlanmasına yönelik tedbirlerin türü
- f. Acil uzaklaştırma kararının ihlali durumunda uygulanabilecek yaptırımlar
- g. Koruma talep eden kadınlar için sunulan yardım ve yönlendirme

3.Aşağıdaki hususlarla ilgili yıllık idari ve adli veri sağlayınız (bkz. Giriş 1.kısım):

- a. Yetkili mercilerce verilen acil uzaklaştırma kararları sayısı
- b. Bu kararlara ait ihlallerin sayısı
- c. İhlaller sonucunda uygulanan yaptırımların sayısı

D. Sözleşme kapsamındaki şiddet türleriyle bağlantılı olarak kadın mağdurlar için kısıtlama ve koruma kararları nasıl alınmaktadır (Madde 53, para.1) ?

Aşağıdaki hususları belirtiniz:

1. Kısıtlama ve koruma kararları için geçerli başvuru prosedürleri
2. Kısıtlama ve koruma kararları Sözleşmenin kapsadığı tüm şiddet türlerinin mağdurları için geçerli midir? Değilse, istisnai durumları belirtiniz.
3. Başvuru sahibi/ mağdur kadından alınan herhangi bir ücret var mıdır? (Varsa tutarı nedir?)
4. Kararın çıkarılması ve uygulamaya konulması arasındaki gecikme süresi
5. Kısıtlama veya koruma kararlarının maksimum süresi
6. Bu kararlar, diğer yasal işlemlerden bağımsız olarak ya da bunlara ek olarak mı alınmaktadır?
7. Kısıtlama ve koruma kararları, daha sonraki yasal işlemler sırasında çıkartılabilir mi?
8. İhlal durumunda uygulanabilecek ceza yaptırımları ve diğer yaptırımlar (para cezası, hapis cezası vs.) ve
9. Korumaya ihtiyaç duyan kadınlar için sunulan yardım ve yönlendirme

E. Aşağıdaki hususlarla ilgili yıllık idari ve adli veri sağlayınız (bkz. Giriş 1.kısım):

1. Yetkili mercilerce verilen kısıtlama ve koruma kararı sayısı

2. Bu kararlara ait ihlallerin sayısı
3. İhlaller sonucunda uygulanan yaptırımların sayısı

F. Mevzuatınızda, Sözleşme kapsamındaki şiddet türleriyle ilgili (işlem başlatma ve failin mahkûm edilmesini sağlama külfetini kadın mağdura yüklememek adına) re 'sen yasal işlem başlatılması hangi koşullarla öngörülmektedir (Madde 55, para.1)?

- a. Bu tür işlemleri başlatmaya yetkili mercileri belirtiniz.
- b. Sözleşmenin kapsadığı her bir şiddet türü için kovuşturmanın kamu yararına olup olmadığını belirleyen kanun hükümleri, politika veya kılavuz ilkeleri belirtiniz.

G. 55.maddenin 1.bendinde bahsi edildiği üzere,(sözgelimi kadın mağdurun beyanını veya şikâyetini geri alması halinde dahi) çekişmesiz yargının sürdürülmesi iç hukukunuzda nasıl sağlanmaktadır (Madde 55, para.2)?

H. 1. İç hukukunuzda STK'ların veya diğer sivil toplum aktörlerinin ve aile içi şiddet danışmanlarının kanuni takibat esnasında mağdurları desteklemesine veya yardımcı olmasına ne şekilde olanak tanınmıştır (Madde 55, para.2)?

2. Söz konusu aktörlerin bu süreçlere katılım koşullarını ve hangi yasal statüde katılabileceklerini belirtiniz.

İ. 1. İç hukukunuzda STK'ların veya diğer sivil toplum aktörlerinin ve aile içi şiddet danışmanlarının kanuni takibat esnasında mağdurları desteklemesine veya yardımcı olmasına ne şekilde olanak tanınmıştır (Madde 55, para.2)?

2. 56.maddenin 1.bendinde aşağıdaki hususlara ilişkin olarak anılan bütün önlemlerle ilgili ayrıntılı bilgi veriniz.

- Kadın mağdurların, en azından kendilerinin ve ailelerin risk altında olduğu durumlarda; failin firar ettiği ya da geçici ve kesin olarak tahliye edildiği durumlarda haberdar edilmesi;
- Kadın mağdurların dinlenmesi, kanıt sunması ve görüş, ihtiyaç ve endişelerinin (doğrudan veya aracı kanalıyla) sunulması ve değerlendirilmesinin sağlanması;
- Kadın mağdurların haklarının ve çıkarlarının usulü dairesinde temsil edilmesini ve değerlendirmeye alınmasını sağlayacak destek hizmetlerinin sağlanması;
- Kolluk ve mahkeme binalarında kadın mağdurların ve failerin iletişime geçmelerinden mümkün ölçüde sakınılması.

3. Sözleşme kapsamında tanımlı haliyle şiddetin çocuk mağdurlarının ve tanıklarının korunmasına yönelik mevcut özel önlemleri de açıklayınız (Madde 56, para.2)

J. 57. Maddeye uygun olarak kadın mağdurlara sağlanan ücretsiz hukuki yardım imkânlarını, yardım alma koşulları ile birlikte ayrıntılı olarak belirtiniz.

K. Kadına yönelik şiddetle ilgili mevcut diğer soruşturma, kovuşturma, usul hukuku ve koruma tedbirleri ve bu tedbirlere müracaat ile ilgili bilgi ve verileri sağlayınız.

VII. Göç ve İltica (Sözleşme Bölüm VII, Madde 59 ila 61)

Statüleri nedeniyle Sözleşme kapsamına giren şiddet türlerine karşı özellikle savunmasız konumda olan şiddet mağduru göçmen kadınlara yönelik olarak alınan önlemler hakkında bilgi veriniz.

Ayrıca toplumsal cinsiyete dayalı şiddetten kaçan sığınmacı

kadınlara ilişkin alınan önlemler hakkında bilgi veriniz.

A. 1. Yetkili mercileriniz aşağıdaki durumlarda, mağdur göçmen kadınlara özerk oturma izni verilmesini nasıl sağlamaktadır?

- a. İlişkinin veya evliliğinin süresine bakılmaksızın, şiddet gibi özellikle zor koşullarda evlilik veya ilişkinin sona ermesi halinde (Madde 59, para.1)
- b. Kadının ikamet statüsü bakımından bağlı olduğu, (kendisine kötü muamelede bulunan) eşi veya partnerinin sınır dışı durumunda (Madde 59, para. 2)
- c. Kadının kişisel durumu nedeniyle ülkede kalmasının gerekli olduğu hallerde (Madde 59, para.3a)
- d. Soruşturma ve ceza davalarında işbirliği nedeniyle, kadının ülkede kalmasının gerekli olduğu hallerde (Madde 59, para.3b)
- e. Zorla evlendirilmesi nedeniyle yaşadığı ülkeden ayrılan kadınların kendi ülkesindeki ikamet iznini kaybettiği hallerde (Madde 59, para. 4)

2. A.1.e ila A.1.a kategorilerinde belirtilen herhangi bir nedenle ülkenizde oturma izni verilen kadınların sayısı ile ilgili verileri, verilen ikamet izni türüne göre (sürekli oturma izni, yenilenebilir oturma izni ve diğer) ayrı ayrı belirtiniz.

B. 1. 60.maddenin 1.bendinde²¹ belirtildiği üzere, iç hukukunuzda iltica taleplerinde zulüm biçimi olarak kadınlara karşı toplumsal cinsiyete dayalı şiddet tanınmakta mıdır?

---

²¹ İstanbul Sözleşmesinin 60.maddesinin 1.bendinde, Mültecilerin Statüsüne ilişkin 1951 BM Sözleşmesinin “mülteci” ibaresinin “ırk, din, uyruk, belirli bir toplumsal grup veya siyasi kanaat üyesi gibi haklı nedenlere dayalı zulüm korkusu nedeniyle vatandaşı olduğu ülke dışında bulunan ve söz konusu ülkenin himayesinde olmayan ya da böyle korkular nedeniyle olmak istemeyen; ya da bu tür olaylar sonucu uyruğu olmaması ve eskiden yaşadığı ülkenin dışında olması nedeniyle o ülkeye dönemeyen veya mevzu bahis korkular nedeniyle dönmek istemeyen kişi” olarak tanımlandığı 1.maddesinin A.bendinin 2.alt paragrafına atıfta bulunmaktadır.

2.Mültecilerin Statüsüne ilişkin 1951 Sözleşmesinin 1.maddesinin A(2) bendinde²² öngörülen zulüm biçimlerinin toplumsal cinsiyet duyarlılığıyla yorumlanmasını nasıl temin etmektesiniz?

3. Ülkenize sığınma talebinde bulunan toplam kadın sayısına kıyasla, Sözleşmenin 60. maddesinin 1.bendinde belirtilen nedenlerin biri veya birkaçı temel alınarak mülteci statüsü verilen kadın mağdurların veya risk altındaki kadınların sayısına ilişkin bilgi veriniz.

4. Bahsi geçen gerekçelerle ek/yan koruma sağlanan kadın mağdurların veya risk altındaki kadınların sayısına ilişkin bilgi veriniz.

C. Aşağıdakileri geliştirmek adına atılan adımları belirtiniz:

- a. Sığınmacılar için toplumsal cinsiyete duyarlı kabul prosedürleri ve destek hizmetleri
- b. Toplumsal cinsiyet kılavuz ilkeleri
- c. 60.maddenin 3.bendi gereğince, mülteci statüsü belirleme ve uluslararası koruma başvurusu dâhil toplumsal cinsiyete duyarlı iltica işlemleri

D. 61.maddede öngörüldüğü üzere, iltica talepleri reddedilen kadınların yaşamlarının risk altına gireceği veya (kötü muameleye varan toplumsal cinsiyete dayalı şiddet dahil) kötü muameleye maruz kalacağı herhangi bir ülkeye geri gönderilmemesini nasıl temin etmektesiniz?

E. Mağdur göçmen kadınların ve kadın sığınmacıların göç ve mülteciler hukukuna giren hususlarda korunmasına yönelik alınan diğer önlemleri belirtiniz.

---

²² Bkz. Örneğin; 1951 Sözleşmesi, madde 1 A (2) hükümleri ve / veya Mültecilerin Statüsüne ilişkin 1967 Protokolü bağlamında, Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliğinin Uluslararası Koruma: Toplumsal Cinsiyetle İlişkili Zulüm konulu kılavuz ilkeleri; Madde 1 in kapsamındaki cinsiyetle ilgili zulüm.

Tablo 2: Hizmet içi eğitimler

	EĞİTİLEN MESLEK MENSUBU SAYISI	ZORUNLULUK DURUMU	ORTALAMA MÜFREDAT UZUNLUĞU	EĞİTİM DÖNEMİ	FINANSMAN KAYNAĞI	HİZMET İÇİ EĞİTİMİ GERÇEKLEŐTİRMEK VE SERTİFİKALNDIRMAKLA GÖREVLİ BİRİM	KILAVUZ İLKELEK VE PROTOKOLLERLE DESTEKLENEK EĞİTİM ÇALIŞMALARI
Emniyet ve diğer kolluk yetkilileri							
Savcılar							
Hakimler							
Sosyal alıŐmacılar							
Tıp doktorları							
HemŐire ve ebeler							
Psikologlar, özellikle danıŐman/ psikoterapistler							
G/iltica yetkilileri							
Eğitim personeli ve okul idarecileri							
Gazeteciler ve diğer medya mensupları							
Hizmetliler							
İlđili diğer meslek grupları							